

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ ద్వావింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వావింశః సర్గః ॥

చతుర్దశసహస్రసైనికైః సహ ఖరదూషణయోర్జనస్థానాత్ పంచవటీం ప్రతి
ప్రస్థానం

ఏవమాధర్షితః శూరః శూర్పనఖ్యా ఖరస్తతః |
ఉవాచ రక్షసాం మధ్యే ఖరః ఖరతరం వచః || 3.22.1 ||

తవాపమానప్రభవః క్రోధోఽయమతులో మమ |
న శక్యతే ధారయితుం లవణాంభ ఇవోల్బణం || 3.22.2 ||

న రామం గణయే వీర్యాన్మానుషం క్షీణజీవితం |
ఆత్మదుశ్చరితైః ప్రాణాన్ హతో యోఽద్య విమోక్ష్యతే || 3.22.3 ||

బాష్పః సంధార్యతామేష సంభ్రమశ్చ విముచ్యతాం |
అహం రామం సహ భ్రాత్రా నయామి యమసాదనం || 3.22.4 ||

పరశ్వధహతస్యాద్య మందప్రాణస్య భూతలే |
రామస్య రుధిరం రక్తముష్ణం పాస్యసి రాక్షసి || 3.22.5 ||

సంప్రహృష్టా వచః శ్రుత్వా ఖరస్య వదనాచ్ఛ్యతం |
ప్రశశంస పునర్మోర్ఖ్యాద్ భ్రాతరం రక్షసాం వరం || 3.22.6 ||

తయా పరుషితః పూర్వం పునరేవ ప్రశంసితః |
అబ్రవీద్ దూషణం నామ ఖరః సేనాపతిం తదా || 3.22.7 ||

చతుర్దశ సహస్రాణి మమ చిత్తానువర్తినాం ।
రక్షసాం భీమవేగానాం సమరేష్వనివర్తినాం ॥ 3.22.8 ॥

నీలజీమూతవర్ణానాం లోకహింసావిహారిణాం ।
సర్వోద్వోగముదీర్ణానాం రక్షసాం సౌమ్య కారయ ॥ 3.22.9 ॥

ఉపస్థాపయ మే క్షిప్రం రథం సౌమ్య ధనూంషి చ ।
శరాంశ్చ చిత్రాన్ ఖడ్గాంశ్చ శక్తిశ్చ వివిధాః శితాః ॥ 3.22.10 ॥

అగ్రే నిర్యాతుమిచ్ఛామి పౌలస్త్యానాం మహాత్మనాం ।
వధార్థం దుర్వినీతస్య రామస్య రణకోవిద ॥ 3.22.11 ॥

ఇతి తస్య బ్రువాణస్య సూర్యవర్ణం మహారథం ।
సదశ్వైః శబలైర్ముక్తమాచచక్షేఽథ దూషణః ॥ 3.22.12 ॥

తం మేరుశిఖరాకారం తప్తకాంచనభూషణం ।
హేమచక్రమసంబాధం వైదూర్యమయకూబరం ॥ 3.22.13 ॥

మత్స్యైః పుష్పైర్దుమైః శైలైశ్చంద్రసూర్యైశ్చ కాంచనైః ।
మాంగల్యైః పక్షిసంఘైశ్చ తారాభిశ్చ సమావృతం ॥ 3.22.14 ॥

ధ్వజనిస్త్రీంశసంపన్నం కింకిణీవరభూషితం ।
సదశ్వయుక్తం సోఽమర్షాదారురోహ ఖరస్తదా ॥ 3.22.15 ॥

ఖరస్తు తన్మహత్సైన్యం రథచర్మాయుధధ్వజం ।
నిర్యాతేత్యబ్రవీత్ ప్రేక్ష్య దూషణః సర్వరాక్షసాన్ ॥ 3.22.16 ॥

తతస్తద్ రాక్షసం సైన్యం ఘోరచర్మాయుధధ్వజం ।
నిర్జగామ జనస్థానాన్మహానాదం మహాజవం ॥ 3.22.17 ॥

ముద్గరైః పట్టిశైః శూలైః సుతీక్ష్ణైశ్చ పరశ్వాదైః |
ఖడ్గైశ్చక్రైశ్చ హస్తస్థైర్యాజమానైః సతోమరైః || 3.22.18 ||

శక్తిభిః పరిఘైరోరైరతిమాత్రైశ్చ కార్ముకైః |
గదాసిముసలైర్వజ్రైర్గ్రహీతైర్భీమదర్శనైః || 3.22.19 ||

రాక్షసానాం సుఘోరాణాం సహస్రాణి చతుర్దశ |
నిర్యాతాని జనస్థానాత్ ఖరచిత్రానువర్తినాం || 3.22.20 ||

తాంస్తు నిర్ధావతో దృష్ట్వా రాక్షసాన్ భీమదర్శనాన్ |
ఖరస్యాథ రథః కించిజ్జగామ తదనంతరం || 3.22.21 ||

తతస్తాంఛబలానశ్వాంస్తప్తకాంచనభూషితాన్ |
ఖరస్య మతమాజ్ఞాయ సారథిః పర్యచోదయత్ || 3.22.22 ||

సంచోదితో రథః శీఘ్రం ఖరస్య రిపుఘాతినః |
శబ్దేనాపూరయామాస దిశః సప్రదిశస్తథా || 3.22.23 ||

ప్రవృద్ధమన్యుస్తు ఖరః ఖరస్వరో
రిపోర్వధార్థం త్వరితో యథాంతకః |
అచూచుదత్ సారథిమున్నదన్ పున -
ర్మహాబలో మేఘ ఇవాశ్మవర్షవాన్ || 3.22.24 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే ద్వావింశః సర్గః ||